

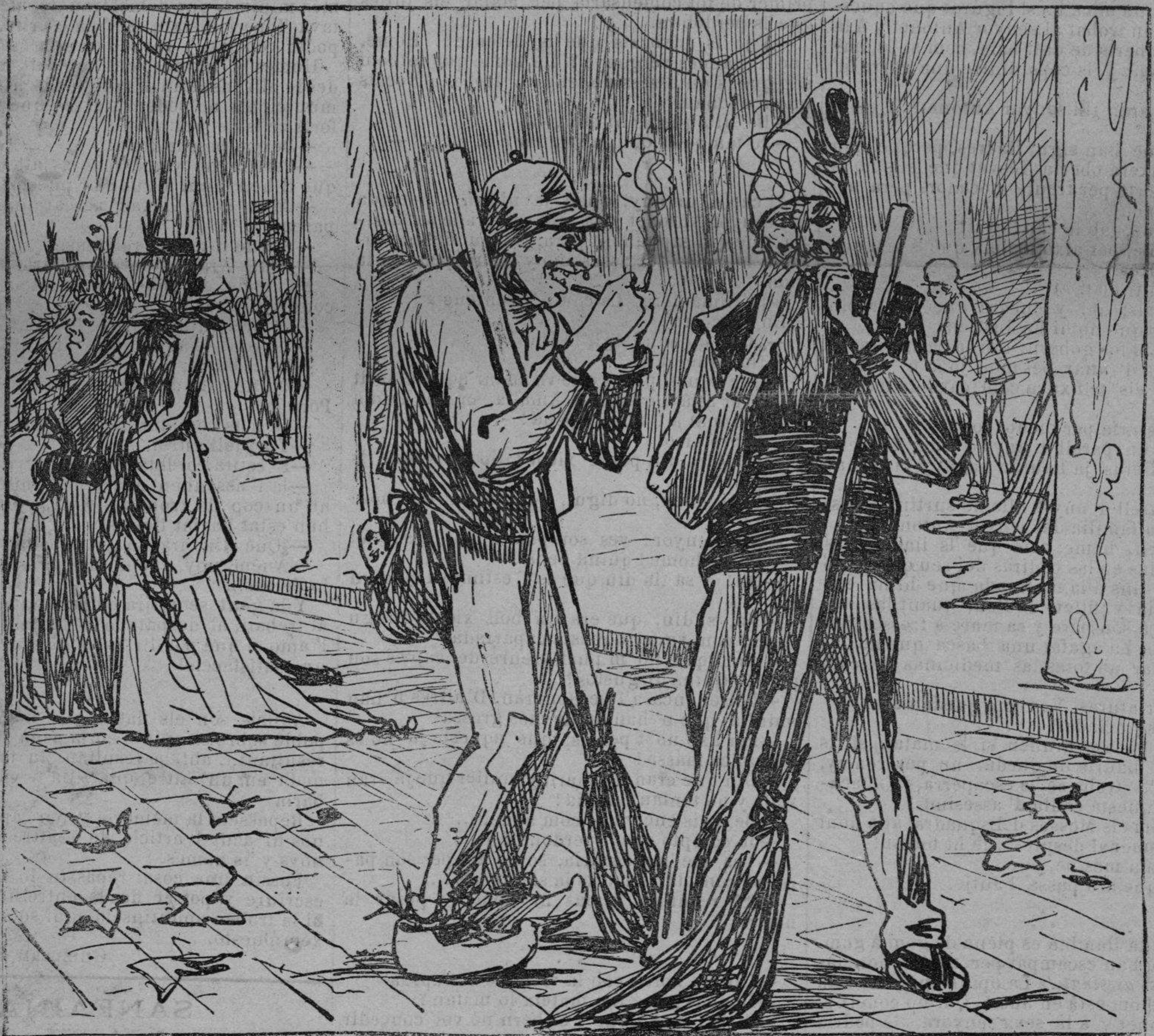
SETMANARI POPULAR

Sortirà 'ls dissaptes.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PAU DE LA ENSENYANSA, 1, 1.ER, 2.^A

Número sol 5 céntims.

Preu de suscripció: 3 pesetas al any.

Au, Quel, que 'ns avansan la feyna.

LA PENA DE MORT

Velsiaquí una qüestió que ha estat aquesta setmana passada sobre 'l tablado.

Tothom hi ha dit la seva, y nosaltres hi aném á dir la dels altres

Hem recullit lo vot del poble y aném á formularlo, pera que quant vinga l' hora de ferlo pesar en la balansa del Dret, estiga á punt de vendre, sense espina ni os y sense taras.

Com á gent imparcial que som, no hem volgut sorprendre l' opinió del poble en circumstancies especials que un día determinat s' aporta, sino que hem anat apuntant las diferents manifestacions de son criteri fixo é inalterable, constant y categórich; pera que 's veja la *resultant*, com diuhem ara, de la sempre respectable opinió pública respecte á la Pena de Mort.

Aquí tenen els nostres datos.

Día tants, á las vuyt del matí.

La gent del carrer... (com ho teníam apuntat ab llapis, se 'ns ha esborrat y no 'ns recorda) va tota esvarada. Una dona passa ab una ampolla de medicina; al peu d' una escaleta hi ha municipals y polissons. Ara passa 'l Jutje.

Devant d' una carniceria hi ha un grupo de gent que enrahona á preu fet.

—¿Qué no ho saben?

—Fugi, home, si estich esborronada; la roba no 'm toca la pell. ¡Malas ánimas!

—¿Qué hi ha noy?—diu un que arriba.

—Res. ¡Ab una mica mes! Figúrat que aquesta matinata han trobat al senyor Antonet y á la seva senyora oberts de dalt baix, com si 'ls haguessen fet *tomia* y 'ls caps dintre una gerra d' olivas.

—¿Qué diu ara? ¿El senyor Antonet? Y ¿com es?

—Sembla que han sigut lladres, perque han trobat la calaixera oberta. Llevat que ells no la haguessen oberta per treure mocadors pera aixugarse la sanch.

—Fuig, home, ¿ab lo cap llevat?

—Te rahó. Be, per aixó mateix que 's veu que han sigut lladres.

—Y ¿'ls han trobat?

—Sí, buscalis; oh! y encara que 'ls trobin ¿qué? no veus que no hi ha Justicia!

—¡Puñela! Jo fos govern, diu la carnicera, ja 'ls ensenyaria d' aniar pel mon jo á n' aquets lladres; prou els trinxava com carn de fer pilota!

—No 'ls passaria per menos jo, no!

—Y ara ab un parell d' anys d' anar á apendre de fer culleras, ja haurán pagat y ja tornarán á córrer.

—Ab un parell d' anys? Ells no surtin libres.

—Pero ¿y la familia del senyor Antonet?

—No 'n parli, home; com que 'ls lladres las havian lligadas en las cadiras del seu quarto no han vist res, fins á la matinata que hi ha entrat la Justicia y ¡fillets de Deu! quant las noyas han vist á son pare y sa mare á trossos per allá terra, els ha agafat una basca que no las poden retornar ab totas las medicinas de ca 'l Apotecari.

—Pobres criaturas! Ves com quedan ara?

—Unas desgraciadas!

—Després encara diuhem si 'ls matan, si 'ls matan; no n' hauria de quedar un per remey, allá hont se 'ls troba se 'ls escaperra, ja s' acabaria aviat aquesta cáfila d' asesinos!

—Sí sí, com els Mossos d' Esquadra: allá hont se troba s' esmena! després que hi tornin!

—Ja aniriam mes be, ja...

—Calleu, que ara passa 'l Jutje.

L' endemá la Rambla es plena de gom á gom. Els diaris ja han escampat per tot las noticias del «horroroso asesinato!» La opinió pública está excitada; tothom está en autos. Quí no coneix al senyor Antonet y á la seva senyora. 'ls podria coneixer y tot es igual, pera desitjar que 'ls vengin.

De repent se sent un gran esbalot.

D' un carrer afluyent surt una gran gentada

que segueix á uns polissons que portan un home lligat com un Sant Cristo.

—Mateulo! mateulo!

Els municipals: — Orden, señores! Noys! el que grita á la cárcel!

—Miratel, quina cara d' asesino! diu un, signant á n' el lladre.

Els polissons van dihent: — Paso! paso!

Un senyor en un grupo — ¿Paso? paso? Ab un cop de pistola n' hi faria jo de paso!

Y 'ls grupos s' empenyan y 'ls crits de mateulo! crexen, y hasta cau alguna pedra que en compte de tocá al lladre toca á la gent de l' altre banda; y 'ls municipals s' han de treure 'l sabre y la guardia civil els ha de dar auxili pera arribar á port y tot demostra, que si hi hagués á Espanya la lley del *Linch* aquell dia 'l lladre 's trobaria ab un traú á n' el pas de las sopas, que no hi hauria pas cap sastre que li pogués cloure.

Al cap de quatre mesos de vistas y demás expedientéix consegüent á una causa criminal, lo reo per falta de probas y per inconfés, va á presiri. Allá en un corro ho comentan.

—Qué vaig dir jo que tot lo més á presiri?

—Y si, home, es lo que pasa! 'T matan un marit y muller, 't tiran la familia á la miseria y per paga encara't mantenen al assessino á pan y cachutlo!

—Noy, es el nostre pa de cada dia.

—Per axó aném tant bé á Espanya!

—Si, si m' haguessen de creure á mí, no mataria tan solament als lladres no; sino que 'l primer de tot comensaria per matar els jutjes que 'ls perdonan.

—Y jo 'ls advocats que 'ls defensen. Home, ¿no hi ha més vergonya? Un home que tothom sap que 's un assessino, encara troba advocats que l' abonan.

—Be, diu que 'ls hi obligan.

—Jo també 'ls obligaria anar á la forca! —

Al cap d' un any, quan ja ningú 's recorda del senyor Antonet y sa senyora ni de sa familia, que qui sap ahont para, 's veu definitivament la causa del assessino y li surt pena de la vida.

—¡Última hora! La causa y sentencia...!

En un corro:

—¿Qué no han llegit lo Diari?

—No ¿qué hi ha?

—Que aquell pobre que va matar aquell marit y muller allá 'l carrer d' Amalia, crech, l' han condemnat á l' última pena!

—Pobre xicot!

—¿Encara diu pobre xicot? No sé perque 'ls planyen!

—Vaja, dona, no digui, tothom te una hora tonta!

—Ay! Senyor! ves son pare quan ho sabrá!

—Pobre home! quina pena!

—Oh! y sa tia diu que se l' estimava com un fill.

—No, si diu, que era un bon xicot Ningú entent com va fer aquesta caparrada!

—Jo 'l que no 'm puch treure del cap es son pare! ¡Quins disgustos!

—Potser encara'l perdonarán. D' altres n' han indultat que n' han fet de més grossas.

—Per axó no t' pensis, que aquesta ja ho es una mica massa!

—Diu que eran un marit y muller que ja eran vells y no tenian familia!

—Be, axis encara es com aquell...

—Jo compto que 'l perdonarán.

—Ves, me 'n alegraria, sobre tot per son pare. Sá com llá 'ls morts ja son morts!...

—Si recullen firmas hi hem de posar la nostra

—Ultima hora! con la vista de la Capi la!

—Donchs ¿que tan mateix lo matan?

—Si, si; 's veu que 'l Govern no vol concedir l' indult.

—Potser encara á última hora. D' altres se n' han vistos!

—No pas aquet, diu un ab seguretad.

—Per qué? respon un' altre ab extranyesa.

—Els costa massa diners de dur á Barcelona; diu que l' han dut en un cotxe tapat

—Axó es un abús! diu un senyor ros.—Jo no sé un home quin dret te de matar á un altre. Axis el pare que mati al fill, lo fill te dret de matar al pare! Vaya una justicia!

—Oh! y al capdevall, diguin ¿de qué serveix ara matar á aquest home?

—Fugi, home, si aixó no 's veu sino á Espanya!

—Sempre hem d' estar atrassats!

—Y que 's veu que 'l Govern aquesta vegada fa 'l sord...

—Pe 'l que hi perden! Jo 'ls daria garrot á n' aquestos que no volen concedir l' indult, á veure si 'ls agradaria gayre!

—Ja farian un altre pensament allavoras.

—Ara digas, un pare quina culpa hi te, perque li hajan de matar al fill?

—Calli, home, després diuhem dels de Jerez si matan y si matan; sino haurian de dexar un de govern per mostra

—Veyám esperém lo diari de la tarde, potser encara s' hi adobará alguna cosa

—Ca! no ho cregas. No veus que al Govern no n' hi cap que tinga sanch á l' ull.

—Ja vindrá 'l día .. no t' espantis!...

Som al día de l' execució.

Tots els voltants de la plasseta hont hi ha 'l tablado, son plens de gent que crida, menja, beu, fuma y s' empeny d' un cantó al altre.

Encara 's ven l' *última hora* ab tots los detalls més mínims, que demostran lo afectat que estava 'l periodista que l' ha escrita, que fins va poder veure si 'l reo duya *gemelos* á la camisa.

Homes y noys s' enfilan dalt dels arbres y desde allí insultan á qui be 'ls hi sembla. Els municipals no poden dir res que no se sentin forts crits de ¡volta'!

—Dexim passar dona!

—Perque no venia mes aviat! Que 's pensa que li he vingut á guardar puesto?

—Calla, dona, dexa'l passar que potser li es parent.

—Si que li te una retiransa!

—Psit... Ara surt, ara! ara! ara!

En efecte, en aquell moment surt la fúnebre comitiva.

—¡Pobrel quina cara de llástima!

—Tú ¿qui es aquell que puja al tablado?

—Es el butxí, home!

—Quina cara de contrabandista, sembla Juan Portela!

—Ja pots comptar, deu ser una animeta!

—Y aquell altre?

—L' estira cordetas!

—Ja l' asseuhen. Ara aquell animal me 'l tapat ab un cop de tronxo... Ay! Ja está?... Si que han estat haviat llestos!

—¿Qué diu ara aquell capellá? ¡ah! predicat!

—Aném, noy, aném. Ara ja están llestos, tot lo demás...

Y la gent se retira empenyentse y al arribar al treball, al despatx ó al taulell, aquell día es l' amo el que pot dir... Jo hi era! Y ¡ho diu ab una satisfacció!...

Aquets son els datos que hem recullit del poble sobre sa opinió en la pena de mort. La *resultant*... ah! la *resultant* la teníam consignada en un' altre quartilla y no sabém trobarla

Repassém la memoria y ¡en cap manera! So nos hi acut l' article de l' altre día; alló de noys y 'ls homes.

Fassin una cosa: repassin lo que acabém escriure y potser ficada entre líneas la trobin. Si la troban apúntinsela aquí sota; ja 'ls hi dexém puesto.

GUILLERM SANTÁNGEL.

SANFAINA

—¿Saben aquell licor «Benedictina» que de yan que era fet dels frares?

—Sí.

—Donchs, s' ha acabat per ara.
 —¿Qué han tret als frares?
 —Cà! home, si no hi ha tals frares. Lo que hi ha es un industrial francés aixirit, que com sap que encara hi ha gent devota, que no va al Café, va buscar la manera de portarlos lo Café a casa. Posà una fàbrica en un ex-convent de frares, que ara se li ha cremat, y vetaquí la «Benedictina.»
 —¡Quín desengany! ¡Jo que me la bebia ab tanta devoció.

La rahó encara que siga á un morol!
 No volém dir que 'l senyor Nosedal ho siga encara que la tinga.
 Pero la té y hem de darli.
 Lo seu discurs, per lo que toca al plan de economias, quasi 'ns ha satisfet.
 Ha vingut á dir que fins que 'l Govern no prenga per escut d' armas uns estalvis, no anirém be.
 El Govern actual ja hi convé en aixó.
 En lo que no convé es á treure de sobre 'ls estalvis la cassola del Pressupost.

Fetas las eleccions estavan tractant lo Governador de certa provincia y lo cacique d' un poble de molta importancia, de la persona que devia ocupar la presidencia del Ajuntament d' aquell poble. El Governador perfidiava:
 —Desenganyis—deya—convé un Alcalde de palla.
 —Home, jo coneix als Regidors y li dich que no convé en cap manera.
 —Pero ¿per qué? No entench com no 's fa càrrech de la situació!
 —De massa que me 'n faig —tornava 'l cacique
 —Donchs, no 'is ne daré d' altre. Vosté no coneix als Regidors
 —Perque 'ls coneix m' oposo. Si 'ls dona un Alcalde de palla no 'n tenen per un día, se me 'l menjan.

¡¡¡Quín escándol!!!
 ¿Qué diuhen d' Espanya? Perque en Cánovas un día va dir: ¡ca! semblava que 'l mon se n' entrés!
 Y, donchs, ¿y á Fransa? Podia dir lo ministre francés al embaixador espanyol l' altre día que 'ls esperits espanyols son forts.
 ¡Be ho son més 'ls francesos! Com cada any hi ha hagut lo gran escándol.
 Mr. Constans ha pegat en plena sessió una bofetada á un tal Mr. Laur, que ha ressonat per tots los Congressos civilizats.
 Dihem mal una, duas.
 Mr. Laur li ha tirat pel cap un llibre. No diuhen si era la Urbanitat.
 A tal exemple 'ls demás diputats van engrescarse y durant duas horas no 's va sentir res de tan esbalot que hi havia.
 Semblava que fessin lo Sermó de la Bofetada que tothom se pega.

Un detall:
 Aixó va ser en dimars.
 Ara 'ls diputats francesos reformaràn l' antich refrán y dirán: Ni en vlernes ni en martes no te cases ni vagis á las Cámara.

Mr. Rad. al tornar á dar la conferencia del altre día sobre 'ls efectes de las discussions parlamentarias sobre 'ls cervells fluixos, pensa donar com á proba de evidencia innegable aqueix cas de politifobia.

Los anarquistas andaluzos sembla que inspiren cuydado al Govern
 Si el Govern ha de creurer totas las noticias que d' allá li arribin, ¡ja está fresch!
 No s' ha de perdre de vista que Jerez es á Andalussia.

Un pobre home que te un fill que li ha tret soldat, deya comentant aquestas noticias:
 —Ja veig á que va tot aixó; es per fer agafar por als pares que tenen fills quintos, pera que paguin la quinta.

Ha mort del *dengue* una pila de gent grossa. Per aixó no s' espantin que no arriban á una grossa.
 No obstant, passen d' una pila.

ESCAROLA LITERARIA

LA MIXETA

En un dels carrers en apariencia més tristos de nostra ciutat, cap allà 'ls barris de l' Argentina, y en un tercer pis d' una casa vella, negra y humida, ab escaleta estreta y mitj de cargol, vivia ja fa temps una senyora de més de mitja edat, en companyia d' una joveneta neboda seva.

Vivían solas, no tenían criada y si be exteriorment no feyan cap feyna. á dintre casa s' ho feyan tot sens donar ni un quarto á guanyar á fora.

Lo pórt de la senyora Tana, com aixís deyan á la tia, era molt sencill casi be pobre: vestit de llana que 's coneixia havia estat tenyit, mocador espatller cendrós ab ratllas negras, mantellina ab fondo de llana y vel d' imitació; res de botinas: sabatas de cordobá vellas folradas de novas, es á dir, ab mitjas solas y talóns que l' ataconador ja hi havia posat per tercera vegada.

Tocant á fatxada, era més alta que baixa, més seca que grassa, cara de color de pebre, ulls negres y grossos, cellas pobladas que 'ls hi feyan ombra, nas afilat, boca sens llabis y cabells mitj en plata mitj en quartos; en una paraula: cara de *pocs amigos*.

Era soltera, de posició no ben definida, puix mentres uns la planyian y deyan — ¡pobre senyora Taneta! — altres murmuravan que tenia diners á guany y que era una escanyada, que patia per no gastar, tot lo qual era exagerat, puix si be á casa la senyora Tana no 's feya malbé una agulla de cap, tampoch hi faltava res de lo que menester era

Ella feya 'l menjar, y la nebodeta trevallava per *altri*, ja fent mitenas de filoja, ó fent fístó ó brodant á la mà, lo que 's presentava, mentres no hagués de sortir de casa

Era la tal nebodeta una jove modesta, y apesarse del cantar castellá:

Ojitos de gato
 y color tiznado,
 ¡Jesús! que buen plato
 para ser buscado.

era guapeta y per un pintor vehí, que sens coneixement d' ella l' havia presa per modelo d' una Mare de Deu del Carme, que pintava, hasta era hermosa.

Apenas havia conegut als seus pares. Quan van morir, tothom deya — ¡pobre Carloteta! ja es de planyer. Haurá d' anar á viure ab sa tia que 's una dona que 's dexaria penjar per un xavo! Ja patirá! — Y no obstant, no va ser aixís: á casa sa tia no hi trobá á mancar res de lo que hauria pogut tenir en sa casa, llevat del amor dels pares que aquest en lloch més se troba.

Com que apenas l' havia conegut, vivia per tant contenta ab sa tia y encara que trevallava, tampoch ho trobava pesat, puix, formada en l' escola de sa tia, no era de aquelles que tot lo día son pel carrer, y que 'ls joves diuhen que es lo primer que veuhen los extrangers que venen á Barcelona. Ademés com sa tia no tenia desfici pera casar sa neboda, no la duya gayre á ensenyar com fan moltes mares y tias que tenen género y no 'l poden vendre; ella, al contrari sempre li deya: — Mira noya, jo m' ho he passat molt be soltera! una dona com cal no necessita cap home que la mantinga

Aixís es que la Carloteta vivia tranquila sense pena ni gloria ó com diria 'l poeta:

Sens odís, mes sens amors

No obstant, qui ho digués aixís s' erraria: la Carloteta estimava ab tot lo seu cor de nina

Si ara no 'ls ho cuytés á dir ja 's pensarian aquell pintor del costat que la prenía per modelo. Res d' aixó

La Carloteta estimava á una gateta d' aquelles que 'n diuhen granadinas. ¿Ja saben qui-

nas son? Aquellas de tres colors blanch, ros y negre que á Fransa 'n diuhen gatetas espanyolas, advertint que no 'n diuhen gats, perque ab aquells colors sols naxen gatas.

Donchs, si; la Mixeta era l' amor de la Carloteta. Hi havia una circumstancia pera fer més íntima la simpatía: la Mixeta tampoch tenia pare ni mare.

Un día tornava la Carloteta á casa seva ja 'l cap-vespre y 't veu una colla de xicots que apedregaban un gatet que s' havia arraulit al peu de una escaleta.

— Pobre bestiola! digué la Carloteta, ¿qué no teniu més cor de ferla patir aixís?

Y fent apartar á la canalla agafá á la pobre gateta mitj morta y se l' endugué corrents mentres els xicots cridavan:

— ¿Ahont va aquesta mitja senyora? ¡Ha agafat el gat! ha agafat el gat! Apedreguemla! Encara no acabavan de dir ¡apedreguemla! ja 's comensan á sentir bastonadas, la pobre Carloteta 's gira y en compte d' un municipal, 's veu al pintor del costat de casa seva en Gustavo, que li deya — no tingui por, senyoreta, empórtissen lo gatet.

La Carloteta mitj avergonyida, pero agrañida de cor, li va donar las gracias y se l' emportá á casa seva.

Quan sa tia la va veure ja va perdre l' *oremus*.

— Ahont vas ab aqueix gat? vaya un capritxo!

— Pobret! uns xicots lo volían matar y jo no ho he volgut.

— Y be, y ¿qué 'n vols fer ara?

— El deixarém refer y després lo darém á alguna casa que 'l tractin be.

— Cà!, va dir la senyora Tana, massa que 't coneix y després te 'l quedarias.

— Y be, y ¿qué hi faria?

— Ah! res! com que no som prou á casa per gastar; ara hem de mantenir als de las casas dels altres

— Ab lo que sobra ja 's mantindrà ¡pobre bestia! Déximela, tia!

La senyora Tana no 's pogué ressistir més y per fi digué:

— Be, mira, fes lo que vulguis, pero ja t' aviso, si al istiu sortim á fora lo tiraré al carrer.

La Carloteta no torná resposta y 's posá á cuydar carinyosament á la Mixeta, que, com 'ls gats tenen set vidas, prompte estigué rehixida.

Mansa y bouica no 's movia may dels peus de la noya com si li volgués pagar ab sa companyia lo favor que li devia. Sols habent dinat dexava un moment á la Carloteta per anar á casa N Gustavo, 'l pintor de l' altra porta, que sempre li guardava alguna cosa del treball de haberli servit algún cop de modelo.

F. DE P. CAPELLA.

(Se continuará, si no 'ls hi s'ap greu).

OBRETES

DE D FRANCISCO DE QUEVEDO

No sé si per castellá ó per tenirne prou 'ls cataláns ab nostre Rector de Vallfogona, que (ab perdó sia dit pels que l' admiran), no es tan gran com pregona la fama, apenas si es conegut á Catalunya, lo més satírich dels genis que poden presentar las grans literatures. D Francisco de Quevedo. Fóra d' alguna anécdota, certament poch *curiosa*, que d' ell s' explica, quasi res més ne sap lo nostre poble.

No volém desconéixer que un dels grans obstacles que hi há oposat á la vulgarizació del célebre satírich en Catalunya, ha estat lo conexement bon xich serio que del castellá 's necessita pera compéndrel Mes si axó succehex ab ses poesies, textit de paraules equivoques, que les fa introduhibles á altre llengua, no passa 'l mateix ab sa prosa, parauy de rialles, esvaidor de mal de caps y gaubansa eternal del ingeni.

Segur, donchs, de que als lectors de LA BARRETINA han d' agrair alshi, he pensat tra luhir algunes de ses obretes comensant avuy ab lo

LLIBRE

de totis les cises y de moltes a tres més,
 comp st per lo docte y experimental en
 totes materias y á cach me tie
 M. Sabert;

Dirigit á la curiositat dels batxillers, á la turbamulta dels xarrayres y á la pilleria de les velletes.

PRIMER TRACTAT

Secrets espantosos y formidables, probats, tan certs y tan evidents que no poden faltar may.

ADVERTENCIA AL LECTOR

Curios lector, ó dexat, que per l' efecte de mon llibre tan se val una cosa com un' altre. Aquesta primera plana porta les admirables y estupendes proposicions en que podrás escullir lo prodigi que vullas fer, mirant lo número que tens davant y cercantlo en la plana que vindrá, hont hi ha 'l modo de ferlo. Y no t' espanti pas l' estranyesa que ofereix la pregunta que tot ho veurás senzill en vejent la resposta.

TAULA DE PROPOSICIONS

- 1.—Pera que 't vagin al darrera totes les dones hermoses : y si fosses dona, 'ls homes richs y galans.
- 2.—Pera ser ben rebut per tot arreu ahont vagis ; y es infalible.
- 3.—Pera que qualsevol home ó dona, que be 't sembli, sigas dona ó sigas home, desseguida que 't tracti 's mori per tú.
- 4.—Pera que ab sols parlar á una dona 't segueixi á qualsevol part que vagis.
- 5.—Pera ferte invisible á tothom, encara que estigas entre molta gent.
(Se t' encomana pel sumo Senyor que t' ha fet participant de tan alt secret, que 'l guardes, pel molt dany que 'ns podria venir si 's divulgues entre lladres, adúlter, presos y enemichs.)
- 6.—Pera que homes y dones te concedeixin tot lo que demanis.
- 7.—Pera ser rich y tenir diners.
- 8.—Pera assolir á qualsevol per més que corri.
- 9.—Pera que no se t' esqueixi cap vestit que portis.
- 10.—Pera que no 't fugin els aucells encara que 'ls dexis anar, y es probat.
- 11.—Pera no tenir may mal de calxal.
- 12.—Pera no envellir ni tornarse 't blanchs els cabells.
- 13.—Pera tenir fills qui no 'n tinga.
- 14.—Pera que no 't robin els sastres.
- 15.—Pera no morir may.
- 16.—Pera no morir sens confessió.
- 17.—Pera que 'l cavall que tingas giri y regiri á tots costats
- 18.—Pera tenir grans cárrechs de justicia.
- 19.—Pera veure 't en lloch ben alts en poch temps.
- 20.—Pera no envellir, sigas home ó dona.
- 21.—Pera que encara que sias calvo no ho semblis sense portar perruca ni casquet.
- 22.—Pera que tots los plets surtin á favor teu.
- 23.—Pera que 't durin poch les malalties.
- 24.—Pera que á la nit no 't piquin les xinxes.
- 25.—Si vols ferte ben vist.
- 26.—Pera treure 't los grillóns y cadenes per grans que sien.

(La Taula de Solucions en lo número vinent ; y mentres jo vaig rihent, —Rumihí, senyor Canóns.)

LA MORT

Asseguda al peu d' un marge del camí que du al fossar, s' está la Mort desvagada, ¡Deu la hi mantinga forsa anys! No diu re á ningú que passa, ni ningú li va á parlar; si algú distret s' hi detura per mirar qui es que allá jau, veureu que gira més prompte que si una vespa 'l picás. L' herba tot al vol es seca, y 'ls aucells fugen d' allá; la Mort s' ho mira riallera y axis baxet va parlant: —Si, fills, si; lluny de ma vora fugiu, que res vos valdrá quan s' apagui 'l reverbero que la sanch vos va escalfant. Després; no se qué 'us espanta

de mi, si ara estich cessant, fa uns quants mesos que no tallo ni per remey un sol cap!
Y, per cert, que no ho anyoro, que 'm comensava á cansar. Per més que á mi no van dar-me cor per sentir ni estimar, tan mateix, á ningú agrada no més sentirse reganyats. Es vritat que alguns sé creuhen que están de mi enamorats pero ¡ay! al moment que 'm veuhen, ja l' amor els ha passat.

Jo prou que 'ls acaricio, mes ells me giran al cap y si 'ls agafó se 'm quedan en los brassos desmayats. Oh! y 'l que més m' agravia es que ni un metje, entre tants, me 'ls trobi un antiespasmódich per poderlos retornar.

¡Ves quina culpa hi te una si 'l metje no sap curar!
¡Gracias á Deu que á la feyna ja més no hauré de tornar!
Potser que ara algú m' estimi sabent que á ningú faig mal. Viuré tranquila y contenta passejantme y dormint llarch; si algú 'm crida, com ans feyan, fare 'l sort y s' ha acabat. Sino, posaré un anunci als diaris que dirá:
«Qui vulga morir, no busqui á la Mort, que está cessant, que s' entengui ab els Microbis, que ho fan barato y aviat.

C. XIMENIS.

RONDALLAS Y QUENTOS

Quento del gandul que volía ser lladre

Vetaqui que una vegada era un home molt gandul, que de tant gandul, va quedar sense feyna. Ell pensa que pensarás, de quina manera 's guanyaria la vida, y al cap de vall, vetaqui que va pensar ferse lladre.

Es posa á caminar y camina que caminarás, se 'n va anar dintre un bosch que hi había una cova de lladres.

Vetaqui que aixís que 'ls lladres el van veure li cridan: —¡alto! la vida ó 'ls diners.

Ell diu:—Per vosaltres venia.

Ells diuen:—¿qué voleu?

Ell diu:—M vull fer lladre.

Ja li surt el capitá y li diu:—Si voleu venir ab nosaltres, heu de fer lo que jo us diré.

Diu:—Diguen.

El capitá diu:—¿Veyeu aquella casa d' allá baix?

Diu:—Si.

El capitá diu:—Donchs, bueno; Si demá aneu á robar un bé que un home hi durá, us dexarém ser dels nostres.

Diu: Ja está dit.

Vetaqui que l' endemá se 'n va per aquells camins á esperar l' home del bé. Axis que 'l va veure venir, ell que 's posa á caminar poch á poch. com aquell qui anés cap á la casa.

El pobre home duya 'l bé al coll y unas espardenyas novas sota l' axella. pera posárselas arribant á la casa.

Ell que li diu:—Que aneu carregat! ¿Voleu que us duga 'l bé?

L' home diu:—No, ja 'l puch dur jo, ja.

Ell diu:—Dem. home, dem, ja us el duré un tros jo.

L' home diu: No, no, ja 'l duré jo.

Ell diu:—Donchs, dexém dur las espardenyas al menos, que no us embrassarán.

L' home diu:—Be, vaja, teniu.

Ell que agafa las espardenyas y 's posan á caminar. Vetaqui que quan van ser un tros enllá, ell que tot dissimulat, dexa caure una espardenya, y camina que caminarás. Vetaqui que tot ab un plegat va fer com aquell que se 'n adona y diu:—Ara si que 'm sap greu; ara us hi perdut una espardenya.

L' home diu:—Be no us amohineu, ja la buscarem.

Ell diu:—Oh! y ara haber de tornar endarrera ¡tan cansat que estich!

L' home diu:—Ja l' aniré á buscar jo.

Ell diu:—Donchs dem el bé que us l' aguantaré; que no patiréu tant.

Vetaqui que 'l pobre home li va dexar el bé, y ¡el pillo! axis que 'l va tenir se le 'n va dur á la cova.

Diu:—Ja tinch el bé

El capitá diu:—Bueno, está be; pero ara hem de veure si sabriau robar un altre bé que aquest home demá tornarà á portar á la casa pera pagar l' anyada—diu: ¿us hi veyeu ab cor?

Ell diu:—Prou; pero necessito un altre home que m' ajudi.

El capitá diu:—Enportéusel.

Vetaqui que l' endemá se 'n van tots dos y quan van ser aprop del camí, el gandul va dir al lladre:—Mira, jo m' amagaré dintre 'l bosch y quan passarà l' home d' ahir, jo 'm posaré á balar; ell se pensarà que es el bé que ahir duya y 'l vindrá á buscar; tú allavores agafarás el bé que avuy porta y te l' endurás á la cova.

Vetaqui que axis que va passar l' home del bé 'l gandul que comensa:—bée.... bée....

L' home diu:—¿Vols jugar que 's el bé que ahir me van pendre? y comensa ruix...! ruix...!

Ell que lliga 'l que duya en un arbre y 's fica per dintre 'l bosch.—Ruix!.. ruix!... ruix!... quant ells més deya ruix!... el bé més fugia.

Axis que 'l lladre va veure que l' home ja era lluny, agafa 'l bé y se l' emporta cap á la cova.

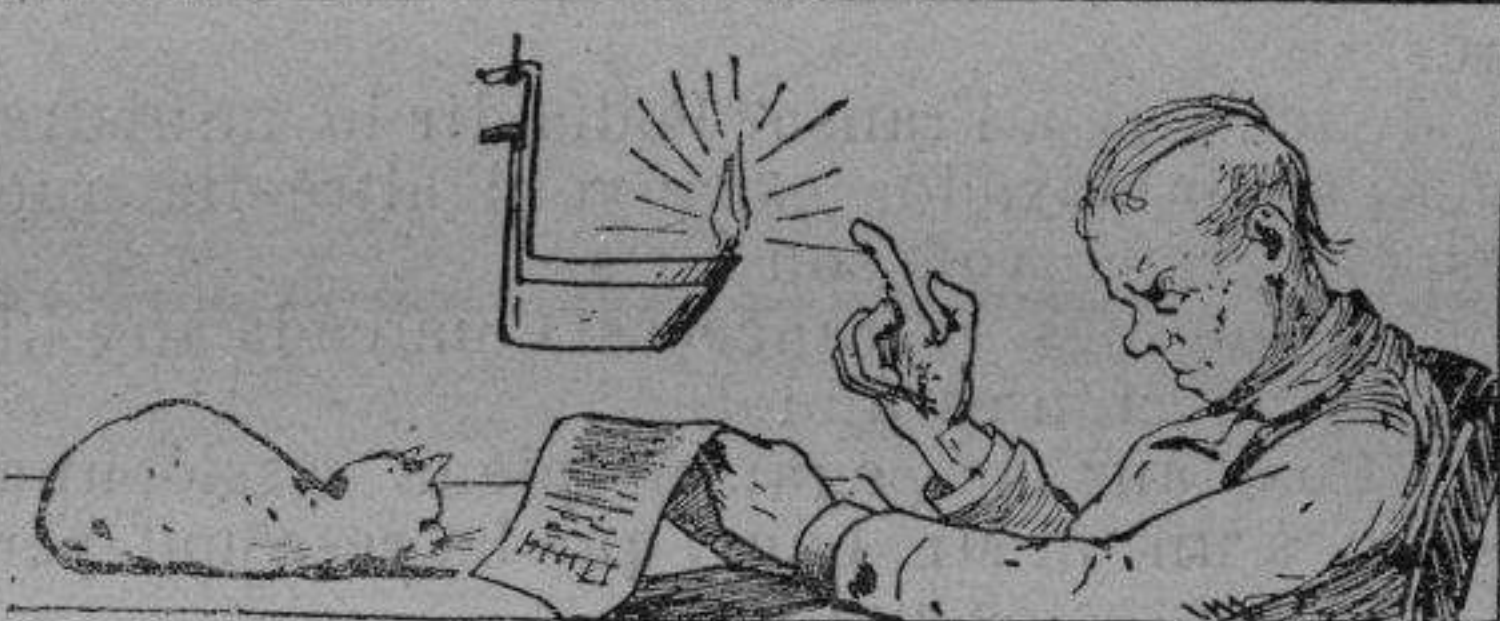
Axis que va arribar, el gandul diu:—Ja es aquí 'l bé.

El capitá diu:—Ja ho veig; pero, ja veureu; ¿per qué voleu fer de lladre vos?

El gandul diu:—Perque no tinch quartos per poder menjar.

El capitá diu:—Donchs, aqui teniu vuyt duros y aneusen, que sou massa fi, y un dia potser encara 'ns robariau á nosaltres.

BLAY DE LA PONA.

TRENCA - CLOSCAS

XARADAS

Hí prima surt de la boca dos tres quarta es dintre 'ls ulls y de tot gran ó quart dobla jo me 'n dich y 'n portas tu.

ENDEVINALLAS

Endevina, endevineta: Tota una colla de gent Que venen plorant Y se 'n van rihent

CANYÉULIS.

GEROGLIFICH

+ xinxons | NO
+ unsas | NO ONB [] T
+ doblas de quatre | NO ONB [] T O.
0, 0, 0, 0 | NO

Las soluciones en lo número próxim.

SOLUCIONS

A LO INSRETAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA.—Pa-pa-na-tas.
- 2.ª ANAGRAMA.—Granollers.
- 3.ª ENDEVINALLAS.—Lo cami.—La M.
- 4.ª GEROGLIFICH.—Com mes ases mes pretensiosos.

Imprempta La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos.